

Dr. Matus István

A megszentelődés bibliai útja (1.)

Hogyan szabadulhatunk meg a gyakorlatban bűneinktől?

Miért „könnyű” Krisztust követni, és üdvözülni?

„Mert a Jézus Krisztusban való élet lelkének törvénye megszabadított engem a bűn és a halál törvényétől...” (Róm 8,2)

„Megtisztulnak, megfehérednek, és megpróbáltatnak sokan, az istentelenek pedig istentelenül cselekszenek, és az istentelenek közül senki sem érti, de az értelmesekek értik.” (Dán 12,10)

1. Az emberi akarat jelentőségéről

A büntől való szabadulás gyakorlati útjáról

(A Róm 6 alapján)

Megállapítható, hogy korunkban a bűn fogalma egy eléggé elrelativizált, emocionalizált fogalom lett. Ez egy „gumi- vagy gyurmafogalom”, ami azt jelenti, hogy tetszés szerint formázhatom, hiszen kellően képlékeny, és a viselkedése olyan, hogy „itt megnyomom, és amott kidudorodik”, és tetszés szerint alakítható! *Hamvas Béla* a Páthmosz I.-ben írja: „A gondolkodás csak akkor lehet hiteles, ha a bűntudatot számon tartja (Kierkegaard: Szorongás). Az egész újkor a bűn tényének szándékos letagadására épült fel... A modern korban a bűn gondolatát sikerült annyira elkenni, hogy az vagy izgalom vagy botrány lett; a pszichológia módszereinek alkalmazása következtében az ember nem válik harmonizáltabbá, hanem a rejtőzés technikája lett fejlettebb... Az ember nem ébred fel, hanem a felébredés elől még mélyebbre bújik... Az analitikus és tesztmódszerek nyomán ezek most már mélyen az álmotudat alá bújtak... Az ilyen emberek részére utolsó ítéletkor minden bizonnyal külön harsonát kell majd megfújni, hogy felébredjenek... A bűn tényét relativizálni, biologizálni, szociologizálni, pszichologizálni, moralizálni, egzisztencializálni... *Eredmény: a kicsapongó vallás, a stupid tudomány és a gonosztevő politika.*”

Pilinszky János szerint: „a bűn mindig mások életében értendő, kivéve, ha kiderül”.

A Biblia bűnfogalma viszont „differenciáldiagnosztikáját” illetően – az, hogy tudniillik mi bűn és mi nem – élesen körvonalazott, erősen kontrasztfénybe állított. A Biblia bűnfogalma egy nagyon finoman cizellált „precíziós eszköz”, nem véletlen a bibliai szakkifejezés: „kétélű éles kard” az ige. Csak néhányat címszavakban: törvény áthágása, törvénytelenység, céltévesztés, igazságtalanság, mulasztás, a hit hiánya, nárcisztikus-egoisztikus érzelmek és gondolatok stb.

A hit általi megigazulás gondolataival foglalkozunk továbbra is. Ha egyszerűen akarunk fogalmazni, úgy kérdezhetjük, hogy hogyan válhat a mi életünk mássá, hogyan

szabadulhatunk meg negatív jellemvonásainktól, hogyan formálódhat át az ember azzá, amivé szeretne lelke szerint válni? Hogyan tanulhatunk meg igazságot követni a gyakorlati életünkben? A megszentelődés, megigazulás üzenetének különleges aktualitást ad a jelen világhelyzet, amikor is egy végérvényesen süllyedő hajóhoz, egy Titanic-jelenséghez hasonló a világ állapota. A Titanic-metafóra a jelen helyzetben jól hasznosítható, és üzenetértékű. A hajón a legfelső szinteken, emeleteken lévő jól szituált, gazdag, frekvenciált utasok közül egyesek mondták: lent valami technikai probléma van, vízszivárgás történt, de majd a műszakiak megoldják a gondot. És két-három órával később már őket is elérte a víz. A tudományos-műszaki fejlődésbe vetett hit már nem segített. Pál a jelzett gondolatkört a megigazulásról három fő részben fejti ki a Római levélben.

Az első egység arról szólt, hogy kinek van szüksége hit általi megigazulásra. Arra mutat rá az apostol, hogy az evangélium örömezenet, és csak annak az embernek fog megszólalni, aki rádöbben arra, hogy segítségre szorul. Aki rádöbben, hogy baj van vele az életben, és hogy ő is irgalomra, kegyelemre szoruló ember.

A második gondolati egység a Róm 3,21–5,21-ben olvasható. Pál arról szólt, hogy milyen alapon élhet az ember, milyen alapon nyerhet bocsánatot az Istentől, és milyen áldásokat kap az az ember, aki személyes hittel ragadja meg az Isten kegyelemről szóló üzenetét. Azon az alapon élhetünk mi jelenleg is, hogy Jézus Krisztus helyettes, elfedező áldozatot hozott értünk. A mi bűnünk büntetését nem mi szenvedtük, szenvedjük el, hanem Jézus Krisztus az ember helyébe lépett, és az ember bűnének büntetését magára vette. Ilyen egyszerű megoldást kínál Isten az ember számára, aki szeretne kegyelmet nyerni, és élni, annak egyszerűen el kell fogadnia ezt az ingyen ajándékot, hogy az Isten azt mondja, hogy megajándékozom az embert kegyelemmel, szeretetből azzal az igazsággal, amely az élethez szükséges. Ha valaki ezt az ajándékot örömmel fogadja, és rádöbben arra, hogy szüksége van rá, és igényli ezt, megragadja bizalommal Isten ígéretét, akkor annak az embernek életében egy szeretetszövetség, békeszövetség jöhet létre az Istennel, amelyben mint gyermek mehet az Istenhez, az ő szerető „édesapjához”, és hívhatja segítségül az Istent. Kérhet tőle segítséget, és ő olyan segítségről gondoskodik, amelybe belekapaszkodva az ember a nehézségek és megpróbáltatások között is bizalmat tud szavazni az Isten iránt, és győztesse tud válni hit által. Mindent, amihez szüksége van ahhoz, hogy megváltozzon az élete, az Isten az embernek ajándékozott. Bármivel, amire szüksége van, a kegyelem királyi székéhez mehet, és ő mint szeretett gyermekekre tekint. És bár igaz az, hogy Ádám minden ember hátránnyal indult. Igaz az, hogy Ádám bűnének

van egy következménye, kihatása, amely mindegyikünk életére befolyással van. Ezt mindannyian tapasztaljuk, az emberi természet bűnre hajlását, az emberi gyengeséget. Nem kell tehát nekünk Ádámról tekintenünk, és mutatni, hogy őmiatta vagyunk abban a helyzetben, amiben vagyunk. Mert amennyire igaz, hogy Ádámban minden ember vétkekessé válik, legalább annyira, sőt sokkal inkább igaz az, hogy Krisztus áldozata, engedelmissége nyomán minden emberi életre elhat az élet megigazulása. Minden embernek van lehetősége az Isten hatalmas segítségével, és ezért nem kell Ádám bűnére tekinteni, és kétségbeesni, mert Krisztusban bőséges segítséget talál az ember, amire csak szüksége van.

Ez a harmadik rész, amiről az apostol beszél, a fő kérdés: a gyakorlatban hogyan változik meg az ember élete. A 6,1–8,27 verséig erről az egy kérdéstről szól az apostol. Ez az eszmei alapja. Az az ember tud megváltozni, aki elfogadja a kegyelmet, és él az Isten segítségével. Az ember részéről a gyakorlatban mire van szükség, hogy ez valósággá válhasson, és hogyan élhetünk vele?

Csak annak az embernek az élete változik meg, aki eljut arra a döntésre, hogy *meg akar változni!* Erről fog szólni ez a tanulmány. Pál a Róm 6. fejezetet ennek a kérdésnek szenteli. Az Isten tiszteletben tartja az ember szabad választását, és akarata ellenére senkit sem fog megváltoztatni, és senkit nem fog üdvösségre vezetni.

Pál közvetlenül fűzi a gondolatmenetet. Az előző szakaszban arról szólt, hogy az emberi történelemben két jelentős esemény volt. Ádám vétké, amikor is kisiklott az emberiség történelme, és amikor mi az engedetlenség útjára tértünk. A másik: Jézus Krisztus engedelmissége, váltságahalála, amely a helyreállítás lehetőségét teremtette meg az ember számára. Ez a két döntő fordulata az emberiség történelmének. Ezért beszélhetünk reménységről és jó kilátásokról. Időközben bejött a törvény, de a törvény nem tudott változást hozni. Az Isten törvénye „tükröként” tud működni, meg tudja mutatni, hogy az embernek milyen az állapota, de nem tudja megváltoztatni ezt az állapotot. A törvény tükröként, mérceként, mérőeszközként, mondhatni: diagnosztikus eszközként funkcionál, de nem terápia, mivel nem ez a rendeltetése. A „*bűn ismerete a törvény által van...*”, mondja Pál a Római levélben. Megharagudni a tükkörre vagy a lázmérőre, mivel megmutatja az igazat, a valóságot, nem vall következetes gondolkodásra! Ádám vétké és Krisztus áldozata között Isten feltárta törvényét, ami által lelepleződött a bűnök sokasága, és ennek fényében meg lehetett látni, hogy a kegyelem milyen nagyságrendű. Mert ahol a bűn igazi arculata, mélysége meglátszódik, ott tudja az ember értékelni igazán az Isten kegyelmét, és az igazság ajándékát. Pál ismerve az ember kényelemszerető, változásra nem nagyon hajló gondolkodását, fölteszi a kérdést: „*Mit mondjunk tehát? Megmaradjunk-e a bűnben, hogy a kegyelem annál nagyobb legyen?*” Ez a kérdés ismert, már a 3. fejezet 8. verse is hasonló gondolatot fogalmazott meg, amikor arról szólt, hogy az Isten igazsága a mi bűneink által öregbül, az ő dicsősége mutatkozik meg, hogy mi engedetlenek vagyunk, és mégis megvalósul az ő jó terve. Föltette a kérdést: Ne cselekedjünk-e rosszat, hogy abból jó származzék? Ismerve az emberi természetet, hatalmas készsége van az embernek arra, hogy elfogadja a kegyelmet, és ugyanakkor ne változzon meg! Ha azt mondjuk, hogy ahol

megnövekedik a bűn, és a bűnnek a sokaságát látjuk, ennek fényében egyre nagyobb kegyelmet lát meg az ember. Ha megnövekedik a bűn, és még nagyobb kegyelmet hoz elének, akkor ne maradjunk meg a bűnben, hogy még nagyobb legyen a kegyelem? Hát ne cselekedjünk még nagyobb rosszat, hogy annál nagyobb legyen az Isten kegyelme? Hajlik az ember erre a nagyon önző, énközéppontú gondolkodásra. Az „*Istennek az a dolga, hogy megbocsásson, nekünk meg az, hogy vétkezünk*” – mondta *Voltaire*. Azaz a kegyelmet elfogadja, és ugyanakkor éljen ugyanúgy tovább, ahogy élt. Elképzelhető az, hogy az ember elnyerve a kegyelmet, továbbra is a bűn útján haladjon, és a bűnben éljen? Lehetséges, hogy az ember elfogadja a kegyelmet, és nem változik meg az élete?

A Róm 6,2 verse szerint: „*Távol legyen!*” Szó sem lehet róla, szóba se jöjjön ez a lehetőség! „*A kik meghaltunk a bűnnek, mimódon élénk még abban?!*” A kegyelem elnyerése azt jelenti, hogy meghal ő a bűn számára. Hogyan élhetne tovább az ember abban, ha meghalt? Aki meghalt, az nem él! Aki meghalt a bűnnek, az nem tud tovább élni a bűn számára! Pál ezzel a halál képével fejezi ki annak az embernek a bűnhöz való viszonyulását, aki elfogadja a kegyelmet. A kegyelem befogadása nem jelenthet *mentséget* a bűnnek. Nem jelenti a bűnnek az átmentését, sem azt a lehetőséget, hogy megmaradjon az ember ugyanazokban a bűnökben, amik miatt a kegyelemre szüksége volt. A kegyelem elfogadása azt is jelenti, hogy az ember nem tud tovább élni a bűnben. Miért? Hogyan fogja Pál ezt a kérdést megmagyarázni, hogy egy ember valóban meghal a bűnnek a kegyelem tapasztalata során?

Mikor tud meghalni az ember a bűn számára? Mi a titka annak, hogy bibliai összefüggésben gondolkozva, az Istent igazán megismerve, nem lehetséges az, hogy egy ember gondtalanul él tovább a bűnben, miközben elfogadja az Isten áldozatán nyugvó kegyelmet? A bibliai keresztség képét olvashatjuk itt. Pál apostol ezt mondja a 3–4. versben: „*Avagy nem tudjátok-e hogy a kik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusban, az ő halálába keresztelkedtünk meg? Eltemettünk azért ő vele együtt a keresztség által a halálba, hogy miképpen feltámasztott Krisztus a halálból az Atya dicsősége által, azonképpen mi is új életben járjunk.*” A bibliai keresztség képe ez, a vízbe való bemerítésnek a keresztsége, amelynek Pál apostol három döntő részére mutat rá.

Az első, hogy akik megkeresztelkedtek, azok Krisztus halálába merítették bele, ami azt jelenti, hogy eltemettünk vele együtt a keresztség által a halálba. A keresztség szertartásának első mozzanata, hogy aki szeretne szövetséget kötni az Istennel, azt az embert hanyatt döntve belemeríti a prédikátor a vízbe. Ez a mozzanat fejezi ki azt, hogy meghal a bűn számára. Krisztussal együtt meghal az óembernek, és nem él tovább a bűnben, a bűn számára. A kép az, hogy eltemettetik a hullámsírba, „belefullad” a vízbe. A kép másik része pedig az, hogy ugyanakkor nem marad ott! Nemcsak meghalásról beszél, nemcsak arról van szó, hogy meghal valaki, megtagad valamit az életében, megtagadja a bűnt és a bűnnek a követését életében, hanem van egy második része is ennek: „*miképpen feltámasztott Krisztus a halálból... azonképpen mi is új életben járjunk. Mert ha az ő halálának hasonlatossága szerint vele egygyé lettünk, bizonyára feltámasztásai szerint is azok leszünk.*” (6,4–6) Krisztus halála és feltámasztása nem választható külön a Bibliában. Az

evangélium üzenete nemcsak azt mondja el, hogy Krisztus meghalt, hanem azt is, hogy Isten feltámasztotta Krisztust, és ezzel bizonyosságát adta a bűnbocsánatnak. A keresztség képe nem-csak annyit mond el, hogy az ember meghal a bűn számára, hanem egy új életet kezd el. Feltámad egy új életre, aminek lényege, hogy ő most már az Istennek él, akaratát és életét odaszánja. Ez a második döntő mozzanat, hogy abból a helyzetből kijön, kiemeltetik az ember, nem marad a hullámsírban, nem csupán nemet mond valamire, és nem pusztán tagadásból áll az élete, hanem az Isten útján való járásra feltámad, és odaszánja magát.

Meghal az ember, de új életre feltámad Krisztussal együtt. A 4. versben azt olvassuk, hogy „amiképpen... azonképpen”. Miképpen feltámasztott Krisztus az Atya dicsősége által, azonképpen járunk mi is az új életben. A keresztség képe nem egyszerűen annyi, hogy az ember magát „belefojtja” a vízbe, és utána kijön, és a maga erejéből feltámad. A szertartásnak, jelképes cselekedetnek fontos része az, hogy ezt nem magától teszi az ember, hanem egy külső személy, külső hatalom végzi el ezt az ő életében. Az a személy, aki keresztel, dönti be, és nyomja a víz alá, és az a személy emeli is ki. Ezért fontos mozzanat, hogy a jelképes cselekvés hanyatt döntésből áll. Abból a testhelyzetből, amikor hanyatt belekerül a víz alá, és ott van a víznyomás, és hanyatt van, és nem tud a maga erejéből kijönni. Segítségre van szüksége, azaz ki kell őt emelni a vízből. Ezzel mutatja be az apostol, hogy se a meghalás, se az új életben való járás nem a maga erejéből történik az embernek. Amiképpen feltámasztott Krisztus az Atya dicsősége által a halálból, azonképpen mi is új életben járunk.

Jézus Krisztus, amikor meghalt, a halála előtt letette az életét. Az utolsó mondata ez volt: „Atyám, a te kezedre bízom az én lelkemet.” Ezután meghalt. Jézus magát nem tudta volna feltámasztani a halálból, mert ő odaadta az életét értünk. Egészen odaadta életét értünk. Ezért az Istennek kellett angyalt küldeni, és az Atya hatalma által támasztotta föl a halálból Krisztust. Ahogyan Krisztus a sírból az Atya hatalma által támadt fel, és nem a maga ereje által, úgy valósul meg a hívő ember életében, hogy meghal a bűnnek, és él az Isten számára, valóságosan, megtagadva önmagát, és az Istennek való engedelmség életét éli. Alapvető gondolat ez a két mozzanat, hogy az embernek az akaratában változásnak kell történni. Az akaratát oda kell szánnia az Istennek, meg kell halnia a bűn számára, és élnie Isten számára, de ezt nem magától teszi. Ehhez az ember Istentől kap segítséget. Ezt az Isten munkálja ki az ember életében. Tehát a két döntő mozzanat: az emberi akarat, és Istennek hatalma, ereje.

Az emberi akaratnak az illusztrálását láthatjuk a keresztség jelképes cselekedetében, amely a bűnnek való meghalásról szól. A keresztség első része a bemelegítés, a meghalás a bűnnek. Mit is jelent az, hogy valaki meghalt? Két illusztráló bibliai részlet következzen a halállal kapcsolatban! Pál mondja: Krisztussal együtt meghalt a bűnnek. A bemelegítés azt jelenti, hogy az ember meghalt a bűn számára. Akkor mit is jelent a halál fogalma ebben a gondolatkörben? Hogyan fog viszonyulni az az ember a bűnhöz, aki meghalt a bűn számára? Préd 9,6–8.12: „Mert akárkinek, valaki minden élők közé csatlakozik, van reménysege; mert jobb az élő eb, hogynem a megholt oroszlán. Mert az élők tudják, hogy meghalnak, de a halottak semmit nem tudnak... És többé semmi részök nincs

semmi dologban, a mely a nap alatt történik... Valamit hatalmadban van cselekedni erőd szerint, azt cselekedjed; mert semmi cselekedet, okoskodás, tudomány, bölcsesség nincs a Seolban, ahová menendő vagy.” Maga a kép így indít: „*Jobb az élő eb, hogy nem a megholt oroszlán.*” Nagyon drasztikus ellentét. Miért? Mert aki meghalt, az semmit nem tud, annak többé része nincs a földön történő dolgokban, nincsen szeretete, gyűlölete, indulata, nincsen cselekedet, okoskodás, tudomány a sírban, ahová az ember menendő.

A másik igevers: Zsolt 146,3–4: „*Ne bízzatok a fejedelmekben, emberek fiában, aki meg nem menthet! Kimegyen a lelke; visszatér földébe, és aznapon elvesznek az ő tervei.*” Az a gondolat, hogy a halottak nem élnek, nincsenek indulataik, érzelmeik, vágyaik, terveik, ez következetes tanítása a Bibliának. A Biblia a „megfontolásnak”, a dolgok egyszerű, őszinte, becsületes, elhű, következetes végiggondolásának ősi, mindenkor abszolút érvényű tankönyve, „protokollja”, szemben az „okoskodással” (Róm 1,21), „kigondolással”, a csűr-csavar öngazolással, melynek révén az emberek „*önmagukat bölcsnek vallván, balgatagokká lettek*” (Róm 1,22). Ennek alapján alkalmazzuk a halál képét a bűnhöz való viszonyra. Mit jelent ennek fényében az, hogy valaki meghalt a bűn számára? Azt jelenti, hogy nincsenek a bűnhöz kötődő tervei, nem tervez a bűnben. Nem tervez a bűn ideig-óráig való gyönyörűségében élni. Nincsenek vágyai, amelyek a bűnhöz kötik, ahogy ezt még ma megteszi. Nincsen indulata, nincsen gerjedelme, vágyakozása, szeretete, ami a bűnhöz kötné, mert meghalt a bűn számára. Ez egy nagyon drasztikus kép! Semmilyen gondolata, semmilyen vágya, vonzalma, terve nincs a bűnben. Ezt jelenti, hogy meghalt a bűn számára. A halál ezt jelenti, hogy az az ember nem érez, nem gondolkodik, nem vesz részt a hétköznapi dolgokban, hanem nyugszik a sírban, ahogy a Biblia ezt megfogalmazza. Lehet így viszonyulni a bűnhöz? Létezik egy ilyen viszonyulás, hogy az ember nem tervezget, nem játszik el, még gondolatban sem, nem megérinthető belül, mert nincsen vágyakozása, nem kötődik érzelmileg a rosszhoz. Nagyon nagy ajándék. Hogyan valósulhat meg az, hogy valaki meghal a bűn számára, és nem lesz megszólítható a továbbiakban a bűn számára?

A közelmúltban egy diák feltett egy kérdést a tanárának. Kezdi most már érteni azt – mondja –, hogy miért „könnyebb üdvözülni, mint elveszni”. De nem is erre szeretne most kérdezni, csak azt szeretné megtudni, hogy hogyan lehet meghalni az önzésnek? Ami a bűn, minden bűn legmélyebb lényege és indítéka – lévén a szeretet antagonistikus ellentéte –, hogy az ember önző. A szeretet törvényének kibékíthetetlen ellentéte az önzés. Hogyan lehet meghalni az önző énem számára? Hogyan lehet meghalni konkrét bűnök számára, melyekben ott él alapmotívumként az önzés? Ugyanez a kérdés tehát. Hogyan lehet arra eljutni, hogy az ember ilyen viszonyba jusson a bűnrel, nemcsak úgy általánosságban, hanem a bűn konkrét egyediségében is? Nincsenek tettei a bűnben, hogyan lehet ide eljutni? Mit mond erről Pál apostol: „*Eltettettünk övele együtt a halálba, hogy amiképpen feltámasztott Krisztus a halálból az Atya dicsősége által, azonképpen mi is új életbe járjunk, mert ha az ő halálának hasonlatossága szerint együtt lettünk, bizonyára a feltámadása szerint is azok leszünk. Tudván azt, hogy a mi ő*

emberünk ő vele együtt megfeszítettet, hogy megerőtelenüljön a bűnnek teste, hogy ezután ne szolgáljunk a bűnnek, mert aki meghalt, felszabadult a bűn alól. Hogyha meghaltunk Krisztussal együtt, hisszük, hogy élünk is ővele. Tudván, hogy Krisztus, aki feltámadt a halálból, többé nem hal meg, a halál többé nem uralkodik, mert hogy meghalt, a bűnnek halt meg egyszer, hogy pedig él, az Istennek él. Ezenképpen gondoljátok ti is, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek a mi Urunk Jézus Krisztusban.” Ha megfigyeltük az apostolnak volt egy visszatérő gondolata, amit újra és újra kihangsúlyozott. Ezt pedig így olvashatjuk: *„Ővele együtt temettettünk el a keresztség által a halálba.”* „az ő halálának hasonlatossága szerint vele eggyé lettünk”, *„a mi ő emberünk ő vele megfeszítettet”* és *„meghaltunk Krisztussal együtt”*. Az apostol tehát itt azt hangsúlyozza ki, hogy ez a változás, ez a meghalás nem önmagában történik, ezt nem egyedül hozza létre az ember. Megmondja, mi hozza létre a változást: amikor az ember Krisztussal együtt feszített meg a kereszten, akkor az ő halála hasonlatossága szerint hal meg. Mit jelent ez? Az egyik dolog, amire felfigyelhetünk a görög szöveg alapján, hogy az ember döntése az, hogy meghal-e, vagy sem. Az törvényszerűség az életben, hogy mindenképpen meg fogunk halni a bűn következményeként. Bibliai képpel élve viszont azt eldönthetjük, hogy mikor akarunk meghalni. Most akarunk meghalni a bűnnek, az önző életünknek, a bűneinknek, vagy pedig majd az ítélet fogja elvenni az életet. Az ember dönti el – nem az Isten –, hogy most adja halálra magát, vagy védi a maga életét, ragaszkodik hozzá, és ezért Isten nem tud örök életet, üdvösséget adni, kénytelen az örök élet, az üdvösség jogát visszavonni.

Jézus is megfogalmazta ezt a gondolatot. *„Aki elveszti az életét én értem, megtalálja azt, aki viszont ragaszkodik az életéhez a világon, el fogja veszíteni azt.”* Az alapvető bibliai igazság tehát az, hogy mi döntjük el, hogy mikor halunk meg. Az embernek döntési joga van abban a kérdésben, hogy bekövetkezik-e ez a meghalás a bűn számára most, vagy nem.

Jézus egy képet használ a Mt evangéliumában: *„ha valaki erre a kőre esik, szét zúzatik, és akire ez a kő esik rá, az összetöretik”*, szétlapíttatik. Ez az ember választási lehetősége. Most ráveti magát Krisztusra, és összetörik rajta, vagy megvárja, amíg a „kő, a kőszikla” eljön, ahogy Dán 2. fejezetében fogalmaz. A próféta látja a világtörténelmet egy szobor formájában, és azt látja, hogy egy kis kő leüti lábairól a szobrot, és összetöri teljesen. Amikor Jézus Krisztus eljön, hogy hatalommal átvegye az uralmat, és magát a bűnt megsemmisítse, az ő megjelenése vagy élet vagy halál lesz az ember számára. Azoknak, akik Krisztusban meghaltak, és Krisztusban elveszítették önző énjüket, azok számára az élet hajnala, az örök élet tényleges megkezdése lesz. Akik viszont menekültek az elől, hogy megtagadják magukat, és nem akartak Krisztusra esni, és rajta összetörni, azok számára Krisztus „tolvajként” jelenik meg, és még amiről azt gondolják, hogy van, még azt is el fogja tőlük venni, tudniillik az életet. Nem élhetnek tovább azok az emberek, akik az önzés törvénye szerint élnek. Ez az egyik kép, amit Pál apostol idéz. Mi döntjük el, hogy mikor halunk meg, ebben az értelemben. Valamikor biztosan meg fogunk halni, és ez a tény fájdalommal jár, de nekünk kell eldönteni, hogy mikor kerül erre sor. Összességében ez az ember választási lehetősége.

Sokszor találkozunk a gyakorlati életben azzal, hogy

valaki azt mondja: nem szeretnék a bűnnek élni, és meg akarok a bűn számára halni. No, de hogyan tehetem meg ezt? Elmondható, hogy Krisztussal együtt jön ez létre. Meghalni a bűnnek csak Krisztussal együtt tud az ember. Maga a saját életében nem tudja elérni ezt a változást, sem külső „segítő” nem tudja nála ezt elérni, hanem „csak” Krisztus szeretete képes létrehozni ezt a változást a szívében. Az ember tehát azt döntheti el, hogy foglalkozik ezzel a szeretettel, és az Isten szeretete mintegy „kiégeti” belőle a bűn szeretetét, vagy menekül az Isten szeretetével való szembesülés elől, és ezért nem jön létre a változás az életében. De a bűnnek meghalni csak Krisztussal együtt lehet! Ezt mondja Pál. Ezt sem akárhogyan, hanem csak egyetlen módon lehet. Ővele együtt a keresztség által a halálba, az ő halálának hasonlatossága szerint kell vele eggyé lennünk. Krisztussal együtt a kereszten kell megfeszítettünk. Mit jelent Krisztussal együtt meghalni a kereszten, megfeszítettet? Amikor az ember feltekint a keresztre, akkor mit lát meg? Ott látja Krisztust, aki nem követett el bűnt. Amikor megszólal az evangélium az ember számára, és azt mondja; hogy azt, aki bűnt nem ismert, bűnné tette teérted, hogy ne neked kelljen ott lenni, és meghalni a kereszten, ezért van ő ott. Amikor egy ember számára maximális személyességgel így szólal meg az evangélium, és a saját életére kimondott isteni ítéletet látja meg a kereszten haladó Krisztusban, és saját magát látja meg a kereszten, és nemcsak úgy általánosságban az emberiséget, hanem felismeri: az én bűnöm miatt történt ez. Amikor az embert megrendíti az a szeretet, hogy én azért nem vagyok ott, mert Krisztus helyettem odakerült, és ott van, akkor ez az ember ezennel meghal a bűn számára. Ezt a folyamatot nem tudhatjuk jobban elmondani, ezt igazán csak átélni lehet. Mindazok az emberek átéltek, akik ezzel a személyességgel tekintenek Krisztus áldozatára. Akik nem azt mondják, hogy a zsidók ölték meg, sem azt, hogy a rómaiak, hanem azt mondják, hogy én, én, én vagyok az oka, mert helyettem kellett szenvednie. Amikor így érint meg Krisztus áldozata, és az ember lelke legmélyéig behatol az ige, hogy úgy szeretett az Isten személy szerint téged, hogy a saját Fiát adta oda, hogy ne kelljen meghalnod, és ne veszítsd el az örök életet. Amikor az ember nem megrántja a vállát mondva, hogy az a dolga az Istennek, hogy megbocsásson, és ez így magától értetődő dolog, hanem megáll, és elgondolkodik, hogy „én vagyok ott”, az a büntetés, ami nekem jár, az ott van a kereszten. Így tekint fel, akkor, és csak akkor jön létre a változás az életében. Alaptétel, hogy nem tudjuk – egyszerre, egyidejűleg – Krisztus áldozatát szemlélni és e közben a bűnben tovább élni! Nem megy, ez lehetetlenség! Ez antagonizmus, egymást kizáró ellentétpár. Ahhoz, hogy az ember tovább élhessen a bűnben, ahhoz hátat kell fordítani az áldozatnak, Krisztusnak, és el kell az embernek felejtenie Krisztust, a megfeszítettet, és azt az abszolút személyes dimenziót, ami a főlényeg, hogy tudniillik személyesen érte, értem történt a dolog! Viszont amikor az ember ezt teszi, és odafordul a kereszthez, és Krisztust, a Megfeszítettet, és az ő isteni szeretetét szemléli, és semmi más nem tesz, mint feltekint a keresztre, akkor azt éli át, hogy megtörik az a varázslat, megkötözöttség, ami a bűnhöz kötötte őt. Valaki úgy fogalmazta meg, hogy ő úgy éli ezt át, hogy elpattan a húr. Én így fogalmaztam meg, hogy megszűnik a varázs, elpattan, megtörik a bűnhöz való megkötözöttség, a bilincsek elpattannak, a bűn testbe írt

törvénye felülíródik. Nem tudjuk ennél jobban megmagyarázni, hogyan történik ez. Ez egy csodakategória. Ezt igazán csak átélni lehet. Az Isten szeretetét megértve, attól személyesen megérintve, nem tudok tovább abban élni, amiről megértettem, hogy az Krisztus halálát okozta. Egyetlenegy módon lehet ezt megtenni: hátat kell fordítani a keresztnak, és az egészet elfelejteni, és ez az én döntésem, hogy szemlélem a szeretetét, vagy becsukom a szemem, az egészet elfelejtem, és nem gondolkozom tovább róla, nem szemlélem őt. Ha egy ember rátekinthet a megfeszített Krisztusra, akkor Jézus szavai teljesülnek az életében. *„Amikor én felemeltetem, mindeneket magamhoz vonzok.”*

Ekkor történik meg az, amit egy erdélyi ember mondott. *„A szívünkben van egy kereszt, és egy trón. Ha az énünk van a trónon, akkor Krisztus a kereszten van, hogyha énünk a keresztre kerül, akkor Krisztus van a trónon. Akkor uralkodhat Krisztus az ember életén.”* Jézus ugyanazt mondta erről a kérdéstről.

A Jn 6,53–55-ben Jézus azt mondja arról, hogy kiből lesz élet:

„Monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: Ha nem eszitek az ember Fiának testét, és nem isszátok az ő véré, nincs élet bennetek. Aki eszi az én testemet, és issza az én vére, örök élete van annak, és én feltámasztom azt az utolsó napon. Mert az én testem bizony étel és az én vérem bizony ital. Aki eszi az én testemet, és issza az én vére, az én bennem lakozik, és én is abban. A kiként elküldött engem amaz élő Atya, és én az Atya által élek, akként az is, a ki engem eszik, él én általam. Ez az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá; nem úgy, a mint a ti atyáitok evék a manná, és meghalának, a ki ezt a kenyeret eszi, él örökké... A lélek az, ami megelevenít, a test nem használ semmit, a beszédek, amelyeket én szólok néktek lélek és élet.”

Gondolatilag, eszmeileg ugyanazt mondta ki Jézus. Az az ember fog élni, aki az ő áldozatáról szóló üzenettel „táplálkozik”. Aki eszi az ő testét, és issza az ő véré, aki naponként szemléli Krisztust mint az ő személyes Megváltóját, aki naponként feltekint a keresztre, és eljut arra a frenetikus, döbbenetes és megrázó gondolatra, hogy „ő azért halt meg, hogy én élhessek, méltó tehát, hogy neki éljek ezután”. Ez mindössze az ember lehetséges egyetlen logikus reakciója, becsületes és következetes válaszreakciója. Az Isten nem egyszerűen azt mondja, hogy haljatok meg a bűnnek! Ő tudja, hogy ez nekünk így nem megy. Ezért azt kéri az embertől, hogy az ember tekintsen az ő szeretetének megnyilatkozására, arra a személyes szeretetre, amelyet irántunk mutatott, amikor megváltásról gondoskodott a mi számunkra. Mint akiben van az élet számunkra, és amikor ezt tesszük, egyszer csak élet költözik belénk, és elszakad a bűnhöz való megkötözöttségünk. Megszakad a bűnnek a szeretete, megtörik a bűnnek a varázsa az ember felett, elveszíti a bűn ideig-óráig való gyönyörűsége a maga vonzó mivoltát, és a bűn a maga teljes-totális, retusálatlan mivoltában tűnik fel. Annak, ami halált okoz, és ami egyenlő a halállal, ami az Isten Fiának halálát okozza. És aki ezt szemléli, és ezzel úgy él, mint a mindennapi kenyérrel, ezek a gondolatok olyanok, mint az evés és ivás az ember életében, annak életében megvalósul a csoda: meghal a bűnnek. Az ilyen emberben élet fakad fel az Isten személyes

szeretete nyomán.

Én döntöttem el tehát, hogy meg akarok halni a bűnnek, vagy nem. De nem magam akarok meghalni, nem a magam erejével hozom létre ezt a csodálatos változást, hogy többé nem vonzódok a bűnhöz, hanem az Isten irántam való megnyilatkozó szeretete hozza létre ezt a változást. Meghalni a bűnnek csak Krisztussal együtt lehet. Tehát a döntésem lényegileg arra vonatkozik, hogy hajlandó vagyok folyamatosan szemlélni ezt a szeretetet, vagy elmenekülök ez elől. A személyes tapasztalat az, hogy ha belekerülünk abba az örvénybe, hogy tudniillik nem akarunk valamivel, ami bűn, szembefordulni az életben, akkor ezt csak egyetlen módon tudjuk megtenni: hátat kell fordítanunk a keresztnak, és ezután – készakarva, szántsándékkal – nem veszünk tudomást arról az áldozatról, amelyet Krisztus hozott. Mert olyan készítő erő, olyan hatalmas vonzó szeretet nyilatkozik meg abban a gondolatban, hogy *„Isten úgy szerette a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, ha valaki hisz őbenne, el ne vesszen...”* Az a tapasztalat, hogy általában az emberek nagyon messze elkerülik ezt a témát. Mert ha gondolkodik erről az ember, nem tud ugyanaz maradni, mint aki előtte volt. Ezért Isten csak annyit kér tőlünk, hogy álljunk meg, és tekintsünk fel a Golgota keresztfjére. Lássuk meg, hogy mi történt ott, és miért történt, ami lezajlott a kereszten. Aki ezt megteszi, azt az Isten megszabadítja a bűn uralma alól, és annak életében maga Isten töri el a bűn bilincseit, és ő veszi le a láncokat az ember lelkéről. Ennek az embernek nem kell azt mondania: tudom, hogy bűn, de nem tudok vele szembefordulni. Ez a szeretet erőt fog adni ahhoz, hogy szembe tudjon fordulni minden bűnnel.

A képek van azonban egy másik része is, mert nemcsak arról van szó, hogy az ember haljon meg a bűn számára, hanem tovább így folytatja: *„és éljen az Istennek”*, támadjon fel Istennek. Figyeljük meg, hogy mindig van egy sorrend! Az az ember, aki még nem halt meg, nem is támadhat fel, hiszen még él, tehát nincs szüksége feltámaszásra! Csak az az ember tud az új életre feltámadni és új életet kezdeni, aki a régi számára meghalt. Ez egy alapvető sorrendiség. Nem lehet azt mondani, hogy élni akarok az Istennek, de a bűnnek is tovább szeretnék még élni, amikor a kedvem úgy tartja. Csak az tud az Istennek élni, aki szakított a bűnnel, és nemet mondott neki. Újra és újra ez a sorrend: eltemettünk, hogy amiképpen feltámasztott Krisztus a halálból, azonképpen mi is új életben járunk. *„Ha az ő halálának hasonlatossága szerint vele eggyé lettünk – ez egy abszolút előfeltétel –, bizonyára feltámasztásáért is azok leszünk.”* Biztosan meg fog történni, hogy a feltámasztása szerint is vele együtt leszünk az új életben járásban, mert aki meghalt, felszabadult a bűn alól. Amikor meghal egy ember a bűn számára, azt mondja a Róm 6,6. versben, hogy *„az ő ember Krisztussal együtt megfeszítette, hogy megerőtlenüljön a bűnnek teste, hogy ezután ne szolgáljunk a bűnnek”*. Mit jelent ez a gondolat, és mit nem.

Megerőtlenül a bűnnek teste

A görög kifejezés azt jelenti, hogy *hatástalanná válik*, erejét, hatékonyságát veszíti a bűnnek teste, hogy mi ne szolgáljunk a bűnnek. Amikor meghal valaki a bűn számára, az azt jelenti, hogy a gondolkodásában, a bűnhöz való viszonyában, attitűdjében történik a változás (11. v.). *„Ezenképpen gondolatok ti is, hogy meghaltatok a bűnnek!”* Ez nem azt jelenti, hogy többé nincs kísértés az ember életében. Ezt nagyon

szeretnénk hangsúlyozni. *Luthernek* volt egy hasonlata: „Arról nem tehet az ember, hogy a feje felett elszáll egy madár, de arról igen, ha fészket rak a fején.” Az emberi természet részéről jöhetnek kísértések, és érzékelheti az ember, hogy az emberi természet kísértése ott van. De ő úgy gondolkodik, hogy Krisztussal együtt meghalt. Az ő bensőjében ez a felsza-badulás megtörtént, hogy felszabadult a bűn alól, akkor a bűnnek teste elveszítette hatékonyságát.

A bűnnek a hatékonysága abban található, hogy megnyeri az ember beleegyezését. „*Mindenki kísértetik, amikor vonja, és édesgeti a tulajdon kívánsága*” (Jak 1,14–15), azért, hogy megnyerje az ember akaratát. „*A kívánság pedig megfogva, bűnt szül.*” A bűn tehát úgy jön létre, hogy van egy kívánság, ami vonja és édesgeti az embert, de ez még nem bűn. Attól lesz bűn, hogy megfog, megnyeri a döntésem, akaratomat. Nem ott történik változás, hogy nem jön kívánság, kísértés. A változás ott történik, hogy nem tud megfogani, mert aki meghalt, az nem fogamzóképes. Nem tud válaszolni a megkeresésre, és *de facto* nem is válaszol a megkeresésre, mert nincs válasza. Akinek az életében ez a változás bekövetkezett, és aki így gondolkozik a bűnről, a bűnhöz való viszonyáról, az tud csak feltámadni Krisztussal együtt egy új életre. Az valóban egy új életben járhat, ahogy mondja az apostol a folytatásban: „*Tudván, hogy Krisztus, aki feltámadt a halálból, többé meg nem hal, a halál többé rajta nem uralkodik, hogy meghalt, a bűnnek halt meg, hogy pedig él, az Istennek él.*” Krisztus elvégezte a megváltás művét, meghalt a bűnért egyszer, és őt ezután a bűn ezen módon többé nem terheli, nem kell az áldozatát megismételni, nem kell újra meghalnia a bűn miatt. Az Istennek él. Ahogyan Krisztus feltámadt a halálból – és a bűn terhe ott maradt a halálban, elvégezte az áldozatot, teljes volt az áldozat –, úgy élhet új életet az az ember, aki meghalt a bűn számára Krisztussal együtt.

Összegző versek

„*Ne uralkodjék tehát a bűn..., nem vagytok törvény alatt, hanem kegyelem alatt.*” Ne uralkodjék a bűn a ti testetekben! – mondja az Írás. Ne higgyük azt, hogy mi nem tehetünk mást, mint hogy vétkezzünk! Ne uralkodjon a bűn az ember életén! De hogyan uralkodik? Kétféle módon. Az első, hogy engedjete a kívánságaiban, a másik pedig, hogy oda is szánja magát az ember. Az akaratnak kétféle megnyilatkozása van. Van, amikor passzív, és nem áll ellent. Enged. Nem gördít akadályt az események elé. Van egy aktív megnyilatkozása is, amikor oda áll, odaszánja magát az ember. Az ember ne engedjen a bűnnek, hanem Istennek! Ne szánja magát oda a hamisság fegyverének, hanem szánja oda magát az igazság fegyverének!

Amikor azt mondja az Írás, hogy *ne szánjátok oda tagjaitokat hamisság fegyvereiül a bűnnek*, akkor egy nagyon komoly figyelmeztetés van ebben a versben. Az ember élete, aki odaszánja magát, és enged a hamisságnak, annak fegyver ez a hamisság számára. A fegyverrel pedig másokat szoktak megsebezni, tönkretenni. Jézus így fogalmazta meg ezt a gondolatot a Jn 8. fejezetében. „*Mindaz, aki bűnt cselekszik, szolgája a bűnnek.*” Nincs olyan ember, akinek az élete nem hat a másik ember életére. Nem gondolkozhatunk úgy, hogy én ugyan a rosszat választom, és a rosszat követem, de ez nem jár másokra nézve semmi egyéb következménnyel. Ha a bűn rabszolgája vagyok, akkor a rabszolgatartó dolgoztat, és a

piszkos munkát velem végezteti el. Ez azt jelenti, hogy felhasznál arra, hogy mások életében kárt okozzon, hogy mások számára kísértés eszközévé tegyen, vagy a bűnbe lökés eszközévé változtasson. Hogy hogyan, az már részletkérdés. De fel fogja használni az ember életét. Ezért ez nagyon fontos kérdés. Az ember vagy enged a bűnnek, amely a kívánságon keresztül kísérti, összekapcsolódik, megengedi, hogy a kívánság rabul ejtse, és uralkodjon az élete felett, vagy pedig ellenáll, és az igazságnak szánja oda magát az ember.

„*Se ne szánjátok oda a ti tagjaitokat hamisságnak fegyvereiül a bűnnek, hanem szánjátok oda magatokat az Istennek...!*” Ahogyan elmondható, hogy aki a bűn útján jár, az a bűn eszközévé, terjesztőjévé válik, ugyanúgy elmondható az is, hogy aki az Istennek engedelmeskedik, az az Isten eszközévé, az igazság, az evangélium képviselőjévé válik az életben.

Időnként hangot adhatunk annak a gondolatnak, hogy az ember a legtöbbet azzal teszi az embertársaiért, ha hűségesen harcolja a saját hitharcát. Ez a legnagyobb dolog, amit tehet a környezetéért, mert az Isten kezében ekkor válhat egyáltalán eszközzé arra, hogy jó befolyást gyakoroljon az emberekre. Ha az ember segíteni akar a környezetének, akkor először a saját küzdelmét vegye komolyan! A saját megszabadulásáért való küzdelmet vegye komolyan, mert azt az embert az igazság fegyvereként tudja felhasználni Isten. „*Mert a bűn ti rajtatok ne uralkodjon* (mondja a Károli-fordítás), *mert nem vagytok törvény alatt, hanem kegyelem alatt vagytok.*”

Az apostol tehát igen lényegre törően elmagyarázta, hogy miként valósulhat meg az, hogy valaki meghal a bűnnek, és él az Isten számára. Az az ember tud meghalni, aki eldönti, hogy szemlélni fogja az Isten szeretetét, a Krisztus áldozatában megnyilvánuló szeretetet. Aki ezt teszi, az megszabadul a bűn uralma alól, és oda tudja szánni magát az Isten követésére. Az embernek el kell dönteni, hogy erre kész-e, akarja-e, enged-e az Isten kéréseinek, vagy a bűnnek, a kívánságnak. Ha a gondolkodásunkban letisztulna a kérdés, az tetszene Istennek, ha eltökölnénk magunkban, hogy mi őt választottuk. Ennek is megvan a maga fokozata, először csak enged az ember, nem áll ellent, és minőségi lépés, amikor az ember odaáll, és azt mondja: akarom, hogy Isten akarata legyen meg az életemben.

Pál előlről kezdi a gondolatmenetet a 15. versben. „*Vétkezzünk tehát?*” Nem véletlenül teszi fel a kérdést. Hatalmas készség jelenik meg az emberben, hogy úgy gondolkodjon, miszerint az amúgy is „*őszövétségi illetőségű*” törvény ma már nem hatályos, és a kegyelem pedig azért kegyelem, hogy mindent elfedjen, így – lényegében a modern „*nikolaitizmus*” cselekedeteit, sőt tanításait képviselve – nyugodtan vétkezzünk! A mai világunkban találkozunk olyan tanításokkal, melyek szerint nem kell foglalkozni az engedelmisség kérdésével, hiszen a kegyelem alatt vagyunk, és már nem a törvény alatt. Vétkezzünk, mert elnyertük Isten kegyelmét? Maradjunk meg nyugodtan ugyanazokban a bűnökben?

Az apostol második érvelése

„*Távol legyen, nem tudjátok-e, hogy akinek odaszánjátok magatokat az engedelmisségre, annak vagytok a szolgái? Vagy a bűnnek a halálra, vagy az engedelmisségnek az igazságra. De hála Istennek, hogy jöllehet a bűn szolgái volta-*

tok, de szívetek szerint engedelmeskedtetek a tudomány azon alakjának, amelyre adattatok, felszabadulva pedig a bűn alól, az igazság szolgálóivá lettetek.” A görög szöveg szó szerint: „megigazulván a bűnből az igazság rabszolgáivá lettetek”.

Tehát az ember mindenképpen szolgál. Az akarat szabadsága a mai értelemben – a szabad, független, autonóm-önirányító, asszertív-önérvényesítő ember ideálja – tehát üres fikció, korunk naiv önmegcsalása! Tehát a bibliai szabadságfogalom nem azt jelenti, hogy az ember bármit megtehet, hanem azt, hogy az ember valóságos döntési helyzetben van, és csupán választhat két „szolgaság” közül. Egy gondolkodó egyszer azt mondta: „Valószínű szabad vagyok, ha szabadon tehetem azt, amit tennem kell.” (Tudniillik, ami a legjobb.) Eldöntheti tehát az ember, hogy kinek a szolgája akar lenni, kit fog szolgálni. Két lehetősége van. Vagy az engedetlenséget szolgálja, aminek vége a halál, vagy az engedelmisségre szánja oda magát, az igazságra, aminek vége az örök élet.

A 17–18. vers arról beszél, hogy kiknek a levelet írja, abban már megtörtént a változás. „Hála az Istennek, jóllehet a bűn szolgálói voltatok. De szívetek szerint engedelmeskedtetek a tudomány azon alakjának, amelyre adattatok...” Fontos a mi számunkra ez a szakasz akkor is, ha a mi életünkben nem történt még meg. Elmondja ugyanis, hogy hogyan történik. Az Isten megkeresi az embert az üzenetével, és az erre adott válaszuk dönti el, hogy megtörténik-e a változás vagy sem. *Szívetek szerint engedtetek..., amelyre adattatok.* Ez arra utal, hogy nem az ember keresi meg az Istent, hanem az Isten keresi az embert. Furcsán fogalmazunk: az ember pedig *kegyeskedik elfogadni* ezt a megkeresést. Az embernek mindössze ennyi az érdeme, hogy nem áll esetleg ellene a megkeresésnek, hanem szívébe fogadja az Isten beszédét. Amikor nem pusztán külsőleg, a látható, emberi szemek előtt levő dolgokban nyílik meg az Isten előtt, hanem a szíve mélyén a legszemélyesebben nyílik meg, akkor tud létrejönni ez a változás. Amikor teljesen őszinte tud lenni, nemcsak egyszerűen vallásos, képmutatóan, hanem az Istenhez fordul oda, amikor szívébe rejti, mércévé, életének irányítójává teszi Isten beszédét. Nem úgy áll hozzá, hogy tudom, ezt kellene tenni, *no, de hát...* Vagy ellenkezőleg, ha Isten a szívéhez szól, úgy válaszol, hogy *akkor hát...* Nem mindegy, hogy hogyan válaszolunk. Ha valaki szíve szerint engedelmeskedik a tudomány azon alakjának, amelyre adattatok, akkor Isten meghozza a változást az életében. A változás a gondolkodásból indul ki. Az elme totális, radikális megfordulása, a gondolkodás „földrengésszerű” megváltozása, ahonnan a változás elindul. Eddig a bűn szolgája volt gondolkodása is, és ideológiát gyártott ahhoz, hogy miért olyan jó az a rossz, most pedig mércévé válik az igazság, a törvény az ember gondolataiban, és következetesen alkalmazza is ezt a mércét életére. Ekkor Isten meg tudja szabadítani az embert a bűn alól, és az igazság szolgájává teszi.

A harmadik megközelítésben is szól az apostol

Egészen emberi módon fogalmaz: „Amiképpen odaszántatok magatokat a tisztátalanságnak szolgálóivá...” No, már most amilyen lelkesek és buzgók, ügyesek voltatok a saját érdekeitek érvényesítésében, ugyanilyen lelkesek és buzgók legyetek az Isten akaratának követésében, kedves atyámfiai! Tud az ember ügyes és buzgó lenni, amikor a saját érdekéről van szó. Hihetetlen találékonyságról teszünk tanúbizonyságot.

Fantasztikus kitaratók és erősek tudunk lenni. Ahogyan magától értetődő volt, hogy a saját kívánságaitokat követitek, most legyetek szívesek, és úgy kövessétek az Istent! Ezt jelen-ti ténylegesen odaszántni magatokat, olyan örömmel, ahogyan a saját kívánságaitokat követtétek, most ugyanolyan örömmel kövessétek Isten akaratát! Ekkor mondhatja el az ember, hogy az akaratát is odaszánta Istennek. Amíg ez nem történik meg, addig lehet, hogy valahol vágyakozik a lelke 27. bugyrában, zugában arra, hogy megváltozzon, de ez a változás igazából nem tud létrejönni.

Még egy érvet hozzátessz

„Mert a mikor a bűn szolgálói voltatok, akkor az igazságtól szabadok voltatok, micsoda gyümölcsöt vettétek azoknak, amikor most szégyenkeztek. Mert azoknak vége a halál.” Ha végiggondoljátok, hogy az a nagy lelkesedés, amit az önző kívánságok követésében tanúsítottatok, hová vezetett, szégyellitek, avagy büszkéek vagytok? Az ember szégyenkezik emiatt, mert be kell látnia, hogy a halálba vezet ez az út.

„Most pedig minekutána felszabadultatok a bűn alól, szolgálóivá lettetek pedig az Istennek: megvan a gyümölcsötök a megszenteltetésre, a vége pedig örök élet. Mert a bűn zsoldja halál; az Isten kegyelmi ajándéka pedig örök élet a mi Urunk Jézus Krisztusban.” (Róm 6,22–23) Az utolsó érve az apostolnak, hogy miért ne a bűnnek éljünk, és miért szánjuk oda magunkat az Istennek, az, hogy amikor a bűnnek szántuk, szánjuk oda magunkat, akkor annak bizonyosan halál a vége. Szégyenkezést fog előidézni az életünkben, kiégést, és halál lesz a vége. De amilyen bizonyos, hogy a bűn zsoldja a halál, ugyanilyen bizonyos az, hogy nem fog csalatkozni az az ember, aki a jó mellett dönt, és a jóhoz rögzíti az életét.

A 22. vers érdekes összefüggést mutat. Nem azt mondja az apostol, hogy nekünk gyümölcsöt kell teremniünk. Most pedig, miután felszabadultatok a bűn alól – megint arról szól a görög szöveg, hogy megszabadított Isten a bűn alól –, nem az ember szabadította ki magát, lehajolt Isten és könyörült az emberen, és megszabadította a bűn alól az embert. Akinek életében megtörtént ez, hogy Isten megérintette, megszabadította a bűn kötelékéből, és akinek az életében megtörtént a tudatos odaállás az Isten akaratához, az Isten szolgájává tétetett. Mert nem az ember végzi el ezt sem. A keresztyén élet egy természetfeletti csoda élete. A biblikus keresztyénség élete folyamatos csodák sorozata. Nem mondhatunk le erről. Azt mondjuk, hogy természetfeletti hatalom kell ahhoz, hogy igaz keresztyén életet éljünk. Ezért igazuk van azoknak, akik azt mondják, hogy ez nagyon nehéz, de ugyanakkor még sincs igazuk, mert nem következetesen gondolkodnak. Ne mondjuk azt, hogy nehéz a keresztyén élet, ne csapjuk be magunkat ezzel, mondjuk ki, hogy lehetetlenség! Emberileg nézve, emberi erőre támaszkodva nem nehéz, hanem lehetetlen! Ha megértjük, hogy nem az emberi erőre kell támaszkodni, akkor meg azért ne mondjuk, hogy nehéz, mert az Isten teremtő hatalma által pedig könnyű. A keresztyénség vagy könnyű – ha szabályszerűen küzdünk –, vagy kimondhatatlanul nehéz, mondhatnánk így is, hogy lehetetlenség. Jézus így fogalmazta meg: „Embereknél ez lehetetlen, de Istennél minden lehetséges.” (Mt 19,26) Az Isten szeretete hozza létre azt a buzgalmat, mely szerint az ember nem tud magának tovább élni, hanem akar élni az Istennek. Ahogy egy másik levelében fogalmaz az apostol: „A Krisztus szerelme szorongat minket...”, mert szeretett engem, és önmagát adta

értem, és ezért nem élek magamnak tovább, akinek az életében megtörtént e kettő, meghalt a bűnnek, és az Isten szolgájává tétetett, annak megvan a gyümölcse. Nem azt mondja, hogy meglesz, és nem azt mondja, hogy szorgoskodik, hogy legyen, hanem azt mondja, hogy ha ez a két feltétel egyszerre megvalósul az ember életében, hogy visszavonja akaratát a bűntől, meghal a bűn számára, és él Isten számára, akaratát az Istennek odaadja, akkor ez gyümölcsöt terem. Ennek félreérthetetlen, látható gyümölcse van az ember életében. Akkor ez már maga a megszentelődés útja, a bűntől való elkülönülés, az emberi jellem megváltozásának útja, a vége pedig bizonyos, az örök élet. Az Isten kegyelméből, kegyelmi ajándékaként a vége örök élet annak az embernek, aki meghozta a döntést, hogy szakadjon le bár az ég, történjen bármi az életben, ő az Istennel akar lenni. A gyakorlati megváltozás tehát itt kezdődik el. Létrejön ez a változás, vagy nem jön létre. Ez az igazi kérdés.

2. Állhatatosság kérdése a bűn feletti győzelemben, a megszentelődésben

„Mivel megtartottad az én béketúrásra (állhatatosságra) intő beszédemet, én is megtartalak téged a megpróbáltatás idején, mely az egész világra eljő...” (Jel 3,10)

Mi annak a bibliai szempontrendszer, hogy ne csak egyszer-egyszer, alkalmanként tudjunk győzni, hanem ez egy folyamatos, végérvényes győzelem lehessen? Ehhez a kérdéshez kapcsolódva a Római levél hetedik fejezetének gondolatait, egyik lényegi alaptanítását úgy lehet összefoglalni, hogy a bűnt lehetetlen emberileg legyőzni. Azért, mert a testünkbe törvényként van beírva, bekódolva a bűn. Ez azt jelenti, hogy a mi emberi természetünk eredendően önző, az Isten ellen lázad, és az isteni készletések ellen természetes ellenállással fog kitörni. A teremttségünknel fogva testben éljük életünket, az emberi személyiséget nem lehet különválasztani a testtől, hiszen Isten úgy teremtett meg bennünket, hogy alkotott egy csodálatos testet, és az élet lehetét adta bele, és ebben a testben nyilatkozik meg az élő személyiség. Tehát az önzés, az énközpontúság, a bűn a testünkbe, személyiségünkbe törvényként van beírva, bekódolva. Ami a testbe törvényként van beírva, azt az ember maga önerejéből nem tudja felülírni. A „törvényként van beírva” fogalom azt jelenti, hogy száz esetből százszor a bűnt cselekedjük. Ahogyan, ha elejtünk egy könyvet, száz esetből százszor a gravitáció törvénye hat, és a könyv természetszerűleg leesik. Ami törvény, az így működik. Száz esetből százszor van jelen, és működik, hatást gyakorol. Bármennyire az elme törvényévé válik Isten törvénye („Ellenségeskedést szerzek...” – mondja Isten az ősevangéliumban, Gen 3,15), bármennyire elhatározza az

ember az engedelmisséget az Istennek, a testbe írt bűn törvénye miatt nem képes arra, hogy legyőzze ezt a törvényszerűséget, ezt a kényszert. A maga erejéből az ember nem képes győzni az önzés törvénye felett. Nem tud az Istennek engedelmeskedni. Ez törvényszerűség, ami miatt ki kell mondanunk – a szaktudománnyal ellentétben –, hogy nincsen önmegváltás. Tehát hamis koncepció és modell a szaktudományban az asszertív személyiség, az önérvényesítő, önmegvalósító, „önmegváltó”, pozitív személyiségfejlődést ateista metafizikai háttérrel in-terpretáló modell.

Tehát emiatt a törvényszerűség miatt, tudniillik hogy mi testben élünk, és személyiségünk a testhez kötött, ezért kell vigyáznunk a testünkre is. Mert a küzdelmet megnehezíthetjük vagy megkönnyíthetjük, ha figyelembe vesszük ezt a törvényszerűséget. De akármilyen jól vigyáznunk a testi

Maslow-szükségletpiramis*

egészségünkre, és akármennyire tudatos és komoly az elhatározásunk, hogy márpedig mi engedelmeskedni akarunk Istennek, újra és újra szembesülnünk kell azzal, hogy a bűn nem az akarat, hanem a tudat szintjén uralkodik rajtunk. Sokkal mélyebben, az ösztönök szintjén van jelen, be van kódolva a mi tudat alatti létezésünkbe, személyiségünkbe, a „testünkbe” van beírva törvényként.

Az egyébként emberileg megoldhatatlan problémára Isten megoldásként azt hozta az erkölcsi rossz, a bűn problémájára, hogy a bűn testbe írt törvényével szemben állított egy magasabb rendű törvényt és hatalmat, ez pedig az Isten Lelkének hatalma. Lásd még: „erősebb fegyveres” példázata (Lk 11,21–22)! A „Krisztusban való élet Lelkének törvénye szabadít meg a bűn, és a halál törvényétől” (Róm 8,2), ha Isten Lelke ugyanolyan folyamatosan van az életünkben, ahogyan a bűn törvénye, akkor az az élet nyilatkozik meg életünkben, ami Krisztus életében nyilatkozott meg. Tehát – hivatkozással az előbbi „elejtett könyv” szövegéről – száz esetben a gravitáció törvénye miatti leesésének példájára – elmondható értelemszerűen, hogy ha a Szentlélek százból száz esetben van jelen életünkben, akkor folyamatos a bűn feletti

győzelmünk. Ha százból kilencvenkilenc esetben van jelen, akkor kilencvenkilenc esetben győzünk a bűn felett, azaz nem követünk el bűnt, viszont egy esetben, amikor a Lélek nem volt jelen, akkor törvényszerűen bűnt fogunk elkövetni, mivel a bűn törvényének aktuális felülírása hiányában törvényként, automatizmusként bűnelkövetők leszünk a Biblia szerint. Tehát a Szentlélek folyamatos, azaz megszakítás nélküli jelenléte az abszolút előfeltétele, hogy a hitünk valóságos győzelem legyen a bűn és a „világ szeretete” felett (lásd még 1Jn 5,4). A sátán nagyon jól ismeri ezt a mechanizmust, emiatt – szemben az isteni személyre szabott, individualizált megváltási tervvel (predesztináció) – minden emberre szabottan egy elvesztési (reprobációs) tervet készített. Az, hogy bennünket milyen kívánságok fognak inkább gyötörni, összefügg a személyes életünkkel, saját magunkkal. A sátán mindenkinek az életében személyes kísértéseket próbál elhelyezni. Ezért figyelembe veszi, hogy eddigi életünk során mire tudott rávenni, és megfigyeli, hogyan reagálunk. Mert ő feleslegesen nem szereti az energiáit pazarolni, tehát azokon a pontokon próbálkozik, ahol belső rezonáló „húrokat” tud megpengetni, ahol érzelmi kötődést, érzelmi viszonyulást feltételez, és arra való eddigi pozitív válaszként már tudja, hogy bele tud vinni a bűnbe. „Nekünk egy nagyon 'jó' sátánunk van...” – mondta Billy Graham az 1986-os amszterdami konferencián. Hogy milyen húrokat fog ő pengetni, az nemcsak a külső körülményektől függ, de nagyon sok múlik azon is, hogy az ember belül hogyan gondolkodik, szokása szerint mire irányítja figyelmét, történt-e „földrengésszerű” változás a gondolkodásában, szokásrendszerében stb. Továbbá hogy milyen bűnöket követett el korábban, amelyek felerősíthetnek bizonyos gyenge ellenállású területeket.

3. Három gondolatot fogalmazunk meg az akarat bibliai lélektanáról

1. Nagyon megragadott ez a bibliavers: „Nagy utadon megfáradtál, mégsem mondad: mind hasztalan! Erőd megújulását érezéd, így nem levél beteg.” (Ézs 57,10) Ez a „nagy út”, amiről beszél itt az ige, a bálványimádás útja volt. Amennyire buzgó tud lenni az ember a saját kívánságának követésében, amilyen akaratos tud lenni a saját életében, legyen ugyanolyan akaratos az igazság követésében is! Ez is egy következetes alaptanítása a Bibliának. Ne adja fel könnyen, ne alkudjon meg! Nagyon nagy különbség van abban, hogy az ember vágyakozik valamire, vagy akar valamit. A vágyakozás egy olyan dolog, melyben még meg is nyugtatom magamat: én azért jóra vágyakozom, nem vagyok én olyan elveszett, hiszen megvan bennem a jóra való vágyakozás. A vágyakozásnak az a sajátos jellemzője, hogy különösebb nehézség nélkül bele tud nyugodni abban, hogy a vágyott dolog mégsem úgy történik. Az akarás viszont nem tud ebbe belenyugodni. Ez a különbség a vágy és az akarat között. A vágy még meg tud alkudni a bűnnel, az akarat nem. Az akarat nem alkuszik meg. A nagy utat megteszi, és nem mondja, hogy hiábavaló, hasztalan, meddig kell még gyalogolnom, hanem megy, akar, mert szüksége van rá. Van egy üzenetértékű jelenség ebben a versben. „Erőd megújulását érezted, és nem lettél beteg.” Amikor az ember valamit akar, akkor az emberi testünk is megújul. Nagyon sokszor azért vagyunk csüggedtek, fáradtak, kimerültek, mert a mi akaratunk ellenében van a jóval. Az Isten pedig nem szeretné akadálytalan-

ná tenni a rosszban való járásunkat. Ezért akadályokat akar elhelyezni, hogy állandóan nehézségekbe ütközzünk. Mi történik akkor, ha az ember megáll, és visszafordul az útról. Az az iszonyú erőfeszítés, és erőlködés, amit azért kellett kifejtetni, mert állandóan a rossz úton akart járni. És egyszer csak kimerül az ember. Ez egyszerűen megszűnik, és felszabadul, és ereje van, ha az akaratát a jó mellé állította. Mert eldöntötte, hogy ezen az úton fog járni.

2. Egy verset érdemes itt említeni az akaratunkkal kapcsolatban, amelyet egyszer egy alkoholbeteg adott elő. Ennek a versnek az volt a lényege – maga is küszködve az itallal még akkor is –, amikor az ember hangosan, „fortisszimóban” azt kiáltja, hogy Nem, nem, nem! Ugyanakkor a leghalkabban, suttogva pedig: Igen, igen, igen! Sajnos az ember képes arra, hogy becsapja környezetét, sőt önmagát, és hazudjon. Látszólag nem mondjon a bűnnek, vagy látszólag hangosan igent mondjon Istennek, de halkán, ami az akarat igazi irányát jelenti: nemet mondjon. Kiskapuk nélküli döntést kell hozni, ami megalkuvás nélküli. Ez a gondolkodással függ össze. E. G. White Gyermeknevelés című könyvében olvasható: *Egyszerű törvényszerűség, az elménk törvényszerűsége az, hogy egy helytelen kívánságot azzal a határozottsággal kell megtagadnunk, hogy a megszerzésének a reményességét eltávolítjuk. Ha ezzel a határozottsággal tagadjuk meg, a gyermek elégedett lesz, ha mással foglalkozhat, és más köti le. Ha nem ezzel a határozottsággal tagadjuk meg, akkor mindaddig piszkálni fogja őt, amíg rá nem veszi, hogy elkövesse.* Döbbenetes, ahogy működik ez a törvényszerűség! Egyszer egy fiatal lelkész mesélte, hogy gyermekük még csak mászni tudott. Ment a konvektorhoz, és ütötte. Ő pedig nem akarta, hogy ezt tegye. Visszahúzta, és a gyermek egyre mérgesebb lett, és látszott rajta, hogy ő csak azért is oda akar menni. A szoba olyan volt, hogy az ágy és a fal közé fotelt lehetett tenni. Ez áthatolhatatlan akadály lett számára. Abban a pillanatban leült, és elkezdett mással játszani. Nem volt tovább hisztizés. Ez az elme törvénye. Csak van egy különbség a gyermek és a felnőtt között. A gyermek életét a szülők irányítják, fegyelmezik, nevelgetik. A mi életünkben viszont a mi kezünkben van a döntés. Hogy az elménkben, gondolkodásunkban „betonfalat” állítunk a bűn elé, hogy lehetetlennek lássa a kísértő, hogy rá tud venni bennünket, vagy pedig megmutatjuk, hogy nem olyan komoly ám az a fal, át lehet menni a kiskapun is. Érzékeltetni fogja. Bálám történetét gondoljuk meg! Van hallása, hallja, hogy valaki véglegesen elutasította őt, vagy pedig ez az elutasítás egyszerre egy halk meghívó is volt. Ne menjen messzire, mert lehet, hogy holnap este már engedni fogok neki.

3. Az utolsó idézet *A Krisztushoz vezető lépések* című könyvben található. Hogyan lehet hívó életet élni. Részlet az *Odaszánás* című fejezetből: „Hogyan rendeljem alá magam Istennek? – kérdezik sokan. Kívánnád átadni magadat, de erkölcsi erőd gyenge, kételyek fogságában vergődsz, bűnös életed szokásai a hatalmukban tartanak, ígéreteid, elhatározásaid állhatatlanok, mint a tengerparti homok. Nem tudod ellenőrizni indulataidat és érzelmeidet, megszegett ígéreteid és könnyelműen vett fogadalmaid tudata meggyengíti a saját őszinteségedbe vetett bizalmadat. Mindez oda vezet, hogy úgy érezed, Isten nem fogadhat el. Mégsem kell kétségbeesned. Az akarat tényleges erejét kell megértened. A döntés, a választás

hatalma kormányozza az emberi lényt. Minden a helyes döntésen múlik. Isten megadta a választás hatalmát az embernek, tőlünk függ, hogy hogyan, miként élünk vele. Nem tudod megváltoztatni a szívedet, nem tudod magadtól az Istennek adni szíved szeretetét. De tudod azt választani, hogy őt akarod szolgálni, át tudod adni akarodat, és akkor a továbbiakban már ő munkálja benned mind az akarást, mind a véghezvitelt az ő kegyelméből. Így mindenestől fogva Krisztus lelkének uralma alá kerül a természeted. Őrá összpontosul szereteted, vele lesznek összhangban gondolataid. Jó dolog vágyakozni a jóságra és szentségre. Megvan ennek a maga szerepe és jelentősége, de ha itt megállunk, akkor semmit sem érünk el. Sokan elvesznek, miközben az a reményük és kívánságuk, hogy keresztyénekké legyenek. Nem jutnak el addig, hogy átadják akarataikat, nem választják a keresztyénné válás útját. Teljes változás mehet végbe életedben, ha olyan hatalommal lépsz szövetségre, amely minden más erő és hatalmasság felett van. Felülről fogsz erőt nyerni az állhatatossághoz, és így az Istennek való szüntelen önátadás révén képes leszel új életet élni, hit által fogsz élni.”

Ez a szakasz összefoglalta tanulmányunk lényegét.

„És lesz az igazság műve békesség, és az igazság gyümölcse nyugalom, és biztonság mindörökké” (Ézs 32,17)

* Maslow szükséglet-hierarchiája
(Modern motivációs modell)

Abraham Maslow 20. századi szociálpszichiáter dolgozta ki az emberi motivációs rendszer korszerű modelljét, mely jelentős mértékben ellenpontoszza a korábbi motivációs modellek rendszereit, például a pszichoanalízist. Elmélete szerint a szükségleteknek létezik egy hierarchiája, mely az alapvető biológiai szükségletektől a legmagasabb rendű pszichológiai szintekig terjed. Az alap és felépítmény viszonya olyan, azaz az alapszükségletek és a másodlagos felépítmény-szükségletek viszonya, hogy a magasabb rendűek csak akkor válnak fontossá, relevánssá, ha az alapvető szükségletek legalább részben kielégítést nyertek.

Az alapszükségletek feletti szükségletek csak akkor válnak az emberi cselekvés mozgatórugóivá, ha az alapvető szükségletek legalább részben biztosítottak. Fontos megjegyezni, hogy a szükségletek fogalmát konzekvensen használja a szerző, azaz a szükségletfogalom mindig objektív, szemben az erősen szubjektív színezetű igény vagy érdek fogalmával. Tehát kissé konkrétan: az egyén csak akkor lesz képes esztétikai és intellektuális érdeklődésére energiát és időt szentelni, amikor alapvető szükségletei (lásd az alsó három panel) legalább részlegesen kielégítést nyernek. A művészi és tudományos vállalkozások nem virágnak olyan társadalmakban, ahol az embereknek táplálékért, hajlékért és biztonságért kell küzdeniük. A legmagasabb szintű motívum az önmegvalósítás-szükséglet, azt követően teljesíthető be, hogy minden más szükséglet kielégítést nyert. A szerző azon emberek vizsgálatát tűzte ki célul, akik saját lehetőségüket rendkívüli módon ki tudták használni. Az ilyen típusú embereket el is nevezték önérvényesítő vagy asszertív típusú személyiségeknek. Számos ember megéli az önmegvalósítás tünékeny pillanatait, amiket Maslow csúcsmotívumoknak

nevezett. A szükséglet-hierarchia modellje szerint az emberi életkor különböző fázisai, például időskor, valamint speciális megbetegedések szükséglet-moduláló effektussal bírnak.

1. Időskorú emberek

Az időskor specifikumaiból adódóan az alapszükségletek mindegyike fokozódik, érzékenyebbé, labilisabban kompenzálttá válik, továbbá igen intenzív a megbecsülésszükséglet is. Ideális esetben a teljes szükséglet-hierarchia egészséges motivációs rendszerként hat időskorban is.

2. Reumatológiai betegség

A megbetegedés specifikumaiból adódóan a fájdalom-szindróma krónikus volta, a mozgáskorlátozottság, illetve a kóros állapotok fennállása, ami meghatározza az alapvető szükségletek motívumrendszerét.

3. Orr-, fül-, gégeészeti betegségek

A betegségek specifikumaiból adódóan súlyos kommunikációs, kapcsolatteremtési, -tartási, illetve egzisztenciális, magánéleti problémák generálódnak, melyek specifikus motivációs rendszer működését igénylik a fenti modell hátterén.

4. Ideggyógyászati megbetegedések

A betegségek specifikumaiból adódóan (részben központi idegrendszeri, részben perifériás idegrendszeri megbetegedések) ezek megnyilvánulása szelektív károsodásokat, kieséseket realizál, melyek deficittünetekként nyilvánulnak meg, és ezek az emberi személyiség, illetve szociális kapcsolatok károsodását vonják maguk után. Emiatt a deficit-tünet-együttesek figyelembevételével kell megállapítani a betegek komplex neuropszichológiai gondozásában azt a specifikus motívumrendszert, amely fajlagosan meghatározza és lehetővé teszi az ilyen betegségben szenvedők orvosszakmai rehabilitálását, illetve mentálhigiénés reszocializálását.

Előfizetési felhívás

Szeretettel értesítjük tisztelt Előfizetőinket, hogy a 2009. évre vonatkozó előfizetések teljesítésének ideje elérkezett.

Az előfizetési díjakat a Magyarországi Baptista Egyház pénztáránál lehet befizetni (cím: 1068 Budapest, Benczúr u. 31.), vagy átutalással, a cél megjelölésével.

Az egyház számlaszáma:
11706016-20213558 (OTP)

Egy szám ára: 600 Ft,
egyéves előfizetési díj: 2400 Ft.
Külföldi előfizetésnél kérjük a postai térítésidejét az előfizetési díjjal együtt kiegyenlíteni.